༄༅།། ཧ་མགྲིན་རྒྱལ་པོའི་དཔེ་སྒྲོམ་ཞུལ་བ།

དོར་གཙང་འཇིགས་མེད།

བོད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱོར་རིག་པའི་སྦྱི་འགྲོས་ལྟ་བུར་ཡོད་པ་ནི། ཡི་གེ་དུ་མའི་སྒྲ་གདངས་མཚུངས་ཀྱང་ནང་དོན་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་པ་དང་། ཡིག་གཟུགས་དང་སྒྲ་གདངས་མི་མཚུངས་ཀྱང་གོ་དོན་མཚུངས་པ། སྒྲ་གདངས་དང་ནང་དོན་མཚུངས་ཀྱང་ཡི་གེའི་དག་ཆ་མི་མཚུངས་པ་སོགས་མང་དག་ཡོད་པ་ལས། ཞུལ་དང་སྨུལ་གཉིས་ནི་ཡི་གེའི་དག་ཆ་གཏན་ནང་མི་འདྲ་ནའང་སྒྲ་གདངས་མཚུངས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་བར་ཐག་ཏུ་ཅང་ཉེ་བའི་ཡི་གེ་གཉིས་ཡིན། ཡི་གེ་འདི་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཁྱིམ་ཚང་དང་གྲོང་སྡེ། གྲོང་ཁྱེར་དང་ཡུལ་ལྗོངས་ལྟ་བུར་འཁྲུམས་ནས་འགྲོ་བ་སྟོན་པ་ཐད་དེ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནའང་། ཞུལ་ནི་དམིགས་ཡུལ་གསལ་ཁ་ཅན་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་འཁྲུམས་ཤིང་ལྡོམ་ནས་འགྲོ་བ་སྟོན་བྱེད་ཅིག་

ཡིན་ལ། སྤྱུལ་ནི་སྔར་བཞིན་ཁྱིམ་ཚང་དང་གྲོང་སྡེ་སོགས་སུ་འཁྱ

མས་ཤིང་ལྟོམ་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཀྱང་།

དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་སེམས་ཕྱུགས་ལ་ཉར་ནས་འགྲོ་བཞི

ན་ཡོད་པ་ཙམ་ནི་ཡི་གེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡིན།

གང་ལྟར་དེ་རིང་བདག་གིས་ཆེད་དུ་བདམས་ནས་འབྲི་འདོད་པ་ནི

་སྤྱུལ་ཞིབ་ཀྱི་སྤྱུལ་མ་ཡིན་པར་འཁྱམ་ཉུལ་གྱི་ཉུལ་འདི་

ཉིད་འབྲི་འདུན་བྱུང་བ་སྟེ། བདག་ལ་དམིགས་ཡུལ་དང་མངོན་འ

དོད་དམིགས་བསལ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་སྐུ་ཞབས་ཧ་མགྲིན་རྒྱ

ལ་བོའི་དཔེ་སྟེགས་ལ་མིག་ཤར་ཞིག་རྒྱག་འདོད་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཡིན་

པས་སོ།།

སྤྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༡༧ ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོར་བདག་ཧྥ་རན་སི

འི་རྒྱལ་ས་ཕེརེསི་(Paris)ནས་མེ་འཁོར་ལ་བརྒྱུད་དེ་སུད་སི་རྒྱ

ལ་ཁོངས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཟུའུ་རིཀ་(Zurich)དུ་སོང་སྟེ་

གྲོགས་པོ་རྟིང་བ་སྐུ་ཞབས་ཧ་མགྲིན་རྒྱལ་བོའི་ཁྱིམ་དུ་གནས་བཅ

ས། ཚེས་༡༩ ཉིན་ཧ་མགྲིན་རྒྱལ་བོ་བཟའ་འཚོ་གཉིས་ལས་ཀར་ཕྱི

ན་སོང་བས་གཅིག་པུར་ཁྱིམ་དུ་བསྡད། ཕར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་གཉི

ས་ཀྱི་ཉལ་ས་ཡོད་པའི་ཁང་མིག་ཆུང་ཆུང་དེའི་གཡོན་འགྲམ་དུ་ཧ་

མཁྲིན་རྒྱལ་བོའི་དཔེ་སྟེགས་ཀྱང་འདུག་པས་ངས་ཁོང་གི་དཔེ་དེབ
་ཞུལ་མགོ་བརྩམས། ཧ་མཁྲིན་རྒྱལ་བོའི་དཔེ་སྟེགས་ནི་ཞེངས་ལ་
སྐྱི་ཁྲི་གཅིག་ཙམ་དང་ཐེམ་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་དཔེ་སྟེགས་ཆུང་ཆུང་ཞི
ག་དང་། ཡང་ཞེངས་ལ་སྐྱི་ཁྲི་གཅིག་ལྷག་དང་ཐེམ་པ་བཞི་ཙམ་ཡོ
ད་པའི་དཔེ་སྟེགས་ཆ་མི་སྙོམས་པ་གཉིས་ག་ཤིབ་ནས་ཡོད་ཅིང་།
དཔེ་སྟེགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་དཔེ་ཆ་གཅིག་པུ་བཞག་མེད་པར་
བུ་གཉིས་ཀྱི་རྩེད་ཆས་དང་གློག་ཆས་སོགས་ཅ་ལག་ཙག་ཅིག་སྣ་
ཚོགས་ཀྱང་བཞག་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་འདུག
ངས་ཧ་མཁྲིན་རྒྱལ་བོའི་དཔེ་སྟེགས་ཀྱི་ནང་དུ་དཔེ་ཆ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
པ་ལ་བལྟས་སྐབས་སེམས་ལ་འཆར་སྣང་སྣ་ཚོགས་ཤིག་སྐྱེས་སུ་བ
ཅུག་པ་སྟེ། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་བ་དང་དགུ་བཅུ་བའི་ནང་བོད་ཀྱི་
ན་གཞོན་ཤེས་ཡོན་ཅན་མང་པོ་ཞིག་བོད་ནས་རྒྱ་གར་ཧྲ་རམ་ས་ལ
ར་གསར་དུ་འབྱོར་བའི་སྐབས་སུ། བོད་ནང་གི་གཞོན་རབས་པའི་
སྐྱི་ཚོགས་ཁྲོད་སྐན་གྲགས་ཡོད་པའི་སྣྲང་ཆར་དུས་དེབ་སོགས་རྩོ
མ་རིག་སྒྲུ་རྩལ་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་དེབ་གློག་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། སྐྱུལ་
བའི་གཏམ་དང་ལྷང་གཞོན་སོགས་གསར་འབྱོར་བ་འགའ་རེས་བ
སྒྲིགས་དོན་བྱུས་པའི་དུས་དེབ་སྐྱོ་ཟད་རེ་ཟུང་དང་། ཀུན་བཟང་ད
པལ་འབྱོར་གྱིས་བསྒྲིགས་པའི་བསྒྲིགས་ཀྱང་མི་ཚིག་པའི་བོད་དང

་། དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་མི་ཤིག་པ་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་བརྩམས་པར་གྲ
གས་པའི་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་གསོལ་

བསྟོད་དཔེ་དེབ་གཅིག རིགས་སློབ་ཆུན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལགས
་ཀྱིས་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད་པའི་དཔེ་དེབ་ཁག་ཅིག་དང་། ཆབ་སྲིད་ལ
མ་སྟོན་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ལྷང་གུ་ཁག་ཅིག་དང་། འབྲུག་པ་ཀུན་
ལེགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས། བོད་ཀྱི་སྲིད་
དོན་རྒྱལ་རབས་སོགས་ཏ་མགྲིན་རྒྱལ་བོའི་དཔེ་སྒྲོམ་དུ་ཡོད་པའི་
སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་དང་། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སྟ་དགོ
ང་ཞལ་འདོན་ལྷ་བུ་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གིས་དཔར་འདེབས་བྱས
་པའི་དཔེ་དེབ་ལག་བྲིས་མ་སྤུས་ཀ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བོ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་
བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་ལ་གོམས་པའི་གསར་འགྱུར་བ་ཚོ་སྟོད་སར་རྒྱུ
ན་དུ་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ད་རེས་འཐོལ་རྒྱག་ཏུ་དཔེ་དེ
བ་དེ་དག་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ་ལོ་ངོ་ཉེར་ལྔའི་སྔོན་གྱི་དཀའ་སྡུག
གི་མི་ཚེའི་ལེའུ་རྙིང་བ་ཞིག་གཏིང་ནས་དྲན་སོས་སུ་བཙུག་སོང་།

POCKET OXFORD

POCKET OXFORD

MEDIZIN

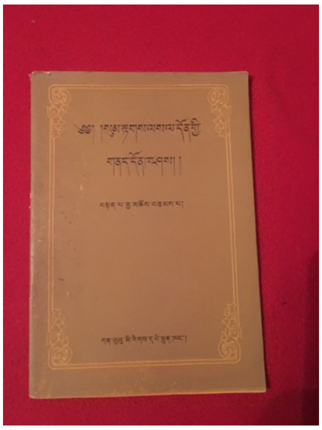

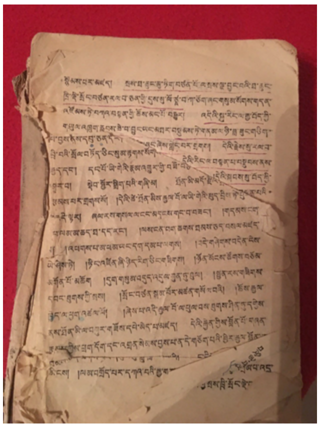 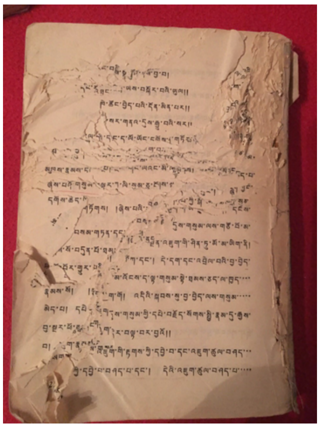

ང་ཚོས་རྡ་མཁྱེན་རྒྱལ་པོ་ལགས་ཀྱིས་དཔེ་སྐྱེགས་ལ་བལྟས་ན། ཁོང་གིས་དཔེ་སྒྲོམ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་བདག་གཅེས་གནང་གིན་མེད་པ་མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། དེང་སྐབས་ཁོང་གིས་དཔེ་དེབ་དེ་དག་ལྷ་ཀློག་དང་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་གནང་གིན་མེད་པའི་ཉམས་ཞིག་མངོན་གྱིན་འདུག ཁོང་གི་དཔེ་དེབ་ཁག་ལ་ཕྱོགས་སྡོམ་རགས་པ་ཞིག་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཚིག་མཛོད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་གཅིག་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་གཅིག བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་སྡེ་ཚན་གཅིག་བཅས་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དཔེ་དེབ་མང་ཤོས་ནི་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཚིག་མཛོད་རེད། ཚིག་མཛོད་དེ་དག་གི་ནང་དུ་བོད་ཡིག་དང་རྒྱ་ཡིག དབྱིན་ཡིག ཉི་ཧོང་། འཇར་མན

་གྱི་ཡི་གེ་བཅས་ཡིག་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འདུག་པ་དཔེར་ན་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས། བོད་རྒྱ་དབྱིན་གསུམ་གྱི་ཚིག་མཛོད། རྒྱ་བོད་མིང་མཛོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་དབྱིན་དབྱིན་རྒྱ་ཤན་སྦྱར་ཚིག་མཛོད། དབྱིན་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་གསར་མ། ཨོ་ཀ་སི་ཧྥོར་ཊེ་(Oxford)མཐོ་རིམ་དབྱིན་རྒྱ་ཚིག་མཛོད། ཞེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་དབྱིན་རྒྱ་ཤན་སྦྱར་མ། དབྱིན་ཡིག་ཞེས་བྱ་ཀུན་འདུས་གསར་མ་དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་གདམ་དཔེ་ལག་དེབ། ཞིན་ཧྭ་ཚིག་མཛོད། ཉི་ཧོང་སྐད་ཡིག་བྱ་ཚིག་ཚིག་མཛོད་དང་། དེང་རབས་རྒྱ་ཧྥ་ཧྥ་རྒྱ་ཤན་སྦྱར་ཚིག་མཛོད། དབྱིན་ཡིག་རྨང་གཞིའི་ཚིག་གྲུབ་སྦྱུར་ལམ། རྒྱ་བོད་མིང་མཛོད་ཆེན་མོ། ཅན་ཧྲི་ཧྲ་སིས་བསྒྲིགས་པའི་བོད་དབྱིན་ཚིག་མཛོད་སོགས་ཚིག་མཛོད་དང་མིང་མཛོད་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་སྔོན་ཆད་ཧ་མཁྱེན་རྒྱལ་པོ་ལགས་ཀྱིས་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་གི་ཐོག་ལ་བསམ་གཞིགས་དང་དོན་གཉེར་ཅི་ཙམ་གནང་ཡོད་མེད་ཞེས་ཧྲོགས་རོབ་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་འདུག འོན་ཀྱང་ཁོང་གི་དཔེ་སྡེབ་ས་སྲུ་ཡོད་པའི་ཚིག་མཛོད་སོགས་དཔེ་དེབ་ཁག་ཅིག་གི་མགོ་ཐུར་བསྟན་ནས་བཞག་ཡོད་པ་སྡེ།གཅིག་བྱས་ན་ཁོང་གི་བུ་གཉིས་ཀྱིས

་དོ་སྣང་མ་བྱུས་པར་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་སྲིད་ལ། གཅིག་བྱུས་ན་དཔེ་སྒྲོམ་གྱི་མགོ་ཐོད་དུ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་པར་ཆུང་ཆུང་ཞིག་སྦྱར་ནས་ཡོད་པ་ཁོང་གིས་དཔེ་དེབ་དེ་དག་གཟིགས་ཐེངས་རེར་བཞད་མོ་འཚོར་གྱི་ཡོད་སྲིད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནམ་སྙམ། དེ་ནས་ཁོང་གི་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་དེ་དག་ལ་ལྟ་སྐབས་མིག་ལམ་དུ་གསལ་ཡོང་བ་ནི། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་། བོད་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་ལག་རྩལ། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སྔ་དགོང་ཞལ་འདོན། ལྟུང་བཤགས་དང་སྨྲེ་བཤགས་སོགས་གསོལ་འདེབས་སྨོན་ལམ་གྱི་སྐོར། གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སློབ་དེབ་རིག་པའི་ཉིན་བྱེད། སྣང་ས་འོད་འབུམ་གྱི་རྣམ་ཐར། སྔ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པའི་ཕན་ཡོན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེགས་ཚོགས་སྒོ་འབྱེད། ལྷ་བསང་ཕྱོགས་བསྡུས་དང་སྡེ་བརྒྱད་གསེར་སྐྱེམས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་སློབ། ཐུན་དྲུག་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར།ཉེར་མཁོའི་ཞལ་འདོན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོར་དུ་མ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་དག་ཡིན།

ཧ་མགྲིན་རྒྱལ་པོ་ལགས་ཆུང་དུས་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་རླུང་འཚུབ་དང་སྡོངས་ནས་རང་ཡུལ་དུ་སློབ་གྲྭར་འགྲིམས་ཤིང་། ཕྱིས་སློབ་འབྲིང་དང་མཐོ་སློབ་ཀྱི་ལོ་ངོ་དེ་དག་གཙོས་གྲོང་ཁྱེར་དང་ལན་གྲུའུ་རུ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་པས་ཁོང་ལ་རང་གི་སྐྱེས་ཁྱིམ་དང་སྡེ་བའི་ནང་གི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཙམ་ཅིག་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་ཐེབས་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏུ་ལམ་ཐོབ་མྱོང་མེད་པ་འདྲ། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་ཁོང་གིས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་མོས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་མེད་སོགས་བཤད་ཚོད་མི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་དགོས་དོན་ཡོད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ནའང་། མཚམས་རེར་ཁོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཆོས་གཞུང་ནས་ཅི་ཞིག་གསུང་གིན་ཡོད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་བ་ལེན་སྟངས་དང་བསམ་གཞིགས་བྱེད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཁྱད་མཚར་དེ་འདྲ་འཁོར་གྱིན་ཡོད་པ་ཤེས་མྱོང་ཡོད་ལ། ཁོང་གིས་རྒྱུན་དུ་སྐེ་ལ་ཕྲེང་བ་ཞིག་གྱོན་ནས་འགྲོ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཤིག་གམ་ཡང་ན་མི་རིགས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཤིག ཡང་ན་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་རྒྱན་ཆའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག ཡང་ན་དེ་དག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ལོ་རབས་དགུ་བཅུ་བའི་ནང་བོད་པའི་ཕོ་གསར་ཚོས་ཧྲ་རམ་ས་ལར་སླུ་ལེ་

རྒྱལ་འཕྲབ་སྐབས་ཀྱི་ཕོ་ཉམས་འདོན་སྟངས་ཤིག་ཡིན་ནམ་ཁོང་གི་ཅི་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་ཕྲེང་བ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གིན་ཡོད་པ་མ་ངེས་ཀྱང་། ཁོང་གིས་ནམ་རྒྱུན་ནས་ཁ་འདོན་བྱེད་པ་ལྷ་བུའི་རིགས་མངོན་གསལ་བྱུས་པ་མཐོང་མྱོང་མེད་མོད། དཔེ་དེབ་དེ་དག་གི་ཁྲོད་ན་སྤྱོད་འཇུག་དང་ཞལ་འདོན་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་གལ་ཆེན་ཁག་ཅིག་བདག་ཉར་བྱུས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི་ཁོང་གི་སེམས་ཕྱུགས་ན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ངེས་ཅན་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་གྱིན་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དཔེ་སྒྲོམ་གྱི་མགོ་ཐོད་དུ་སྟོན་པའི་སྐུ་པར་སྦྱར་བ་དེས་ཀྱང་ཁོང་གི་སེམས་ཕྱུགས་ཀྱི་རེ་འདུན་ཞིག་མཚོན་གྱིན་ཡོད་པ་ཅི་ལ་མིན།

དེ་ནས་ཁོང་གི་དཔེ་སྒྲོམ་དུ་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་ཚོགས་རིགས་གཞན་པ་ཞིག་མངོན་ཡོང་བ་ནི། སུམ་རྟགས་ལས་ལ་དོན་གྱི་གནད་དོན་ཁ་ཤས་དང་། སུམ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་དོན་མདོར་བསྡུས། སུམ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་རེའུ་མིག ཡི་གེའི་བཤད་པ་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན། བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག མཁས་མཆོག་དངུལ་ཆུ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས། བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྒྲི་རྣམ་བློ་གསལ་འཇུག་ངོགས་བཅས་བརྡ་སྤྲོད་གཙོ་བོར་

ཀྱུར་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་གང་འཚམ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་དག་ཡིན།

ཧ་མཁྲིན་རྒྱལ་པོ་ནི་སློབ་ཆུང་ནས་སློབ་ཆེན་བར་གྱི་བསླབ་རིམ་ཀ་ཚང་རིམ་བགྲོད་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཆ་ཚང་ཐོབ་མཁན་ཞིག་ཏེ། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་བའི་ནང་གི་གསེར་ལས་དགོན་པའི་སློབ་ཆེན་པ་ཉུང་ཤོས་ཤིག་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ལ། ཁོང་མཐོ་སློབ་འགྲིམས་སྐབས་ནས་རྩོམ་ཡིག་ཁེ་ཉེན་ཅན་དུ་མ་བྲིས་ཏེ་རང་གི་མི་ཚེ་ལ་ལྟོས་འཛོག་གིས་ཧབ་གསིག་ཕོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། ལོ་རབས་དགུ་བཅུ་བའི་མགོར་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བ་ནས་ཁོང་གིས་རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་རྩོམ་ཡིག་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྲིས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ཡིག་གི་སྙན་རྩོམ་ཁ་ཤས་ལ་ཀློག་མཁན་གྱིས་དགའ་བསུ་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་། སྐད་འཕྲིན་དུས་སྐབས་ཀྱི་དྲ་ལམ་ཁག་ཏུ་ཁོང་གིས་རྩོམ་ཡིག་སྤར་བས་མང་བ་འབྲི་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ན་ནིང་ཞིག་ནས་ཁོང་གི་བོད་ཡིག་སྙན་ངག་འབྲི་རྩལ་སྤར་བར་ཇེ་ཟབ་དང་ཇེ་བཟང་དུ་འགྲོ་བཞིན་འདུག་པ་བཅས་ཁོང་ནི་དུས་རབས་འདིའི་ནང་གི་བོད་མི་ཤེས་ལྡན་པ་དང་རྩོམ་པ་པོ་སྔོན་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།

འོན་ཀྱང་བདག་གིས་དེ་རིང་འདིར་འཆད་འདོད་པ་ནི་ཁོང་གི་ཤེས་ཚད་དང་རྩོམ་རྩལ་གླེང་རྒྱུ་དེ་མིན་པར།ལོ་རབས་དགུ་བཅུ་བའི་

མཇུག་ཙམ་ལ་ནུབ་ཡུ་རོབ་ཏུ་སོང་བ་ནས་ཕོག་མར་དགོས་མཁོའི་
དབང་གིས་ཨི་ཏ་ལིའི་སྐད་ཡིག་སྦྱངས་པ་དང་། དེ་ནས་སྔོད་གན
ས་ཀྱི་དབང་གིས་འཛར་མན་སྐད་ཡིག་མི་སྦྱང་མཐུ་མེད་ཆགས་པ་
བཅས་ཁོང་གི་ཉི་མ་རེ་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་ཏ་ལམ་
བོད་སྐད་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་མེད་པའམ་ཆེས་ཉུང་ངུ་
ལས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་། ད་དུང་དཔེ་སྙེགས་ཆུང་ཆུང་འདི
འི་སྟེང་དུ་ཁོས་ཀ་ཞན་པའི་བོད་ཡིག་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་དཔེ་དེབ
འཆལ་འཆོལ་དུ་མ་གསོག་ཉར་བྱས་ནས་ཡོད་པ་དེ་ནི། ཧ་མགྲིན་
རྒྱལ་པོས་རང་གི་རིག་གནས་ལ་བཅངས་པའི་ལར་ཞེན་ཡིན་སྲིད་
ལ། འཆི་ལམ་ལ་འདེད་བཞིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ལས་དབ
ང་ལ་འཐམ་མཁན་གྱི་བོད་མི་རིགས་ཞེན་ཅན་ཐུན་མོང་ལ་ཕོག་པ
འི་ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་གདུང་འབོད་དེ་ཡིན་པ་འདྲ།
ད་དུང་ཧ་མགྲིན་རྒྱལ་པོའི་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་དེ་དག་ལས་ཆེད་
དུ་བསལ་ནས་མི་བཤད་མཐུ་མེད་ཀྱི་དཔེ་དེབ་གཅིག་ཡོད་པ་ཉེ་བ
རྡ་སྤྲོད་བློ་གསལ་འཇུག་ངོགས་རེད། ཧ་མགྲིན་རྒྱལ་པོས་བློ་གསལ
་འཇུག་ངོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་མང་དྲགས་པ་ཡིན་ནམ། ནང་
ན་བློ་གསལ་འཇུག་ངོགས་ཀྱིས་ཧ་མགྲིན་རྒྱལ་པོའི་བློ་ཁ་མ་ཁེངས་
པ་ཡིན་ནམ། བློ་གསལ་འཇུག་ངོགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་དེའི་མདུན་ངོས་

ནས་ཤོག་གྲངས་དུ་མ་ཞིག་བྲད་དེ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། ཤོག་ལྷེ་
ངེས་ཅན་ཞིག་རྩབ་རྡུལ་དུ་གྱུར་འདུག་པ་དང་། རྒྱབ་ངོས་ཀྱང་དེ་
མཚུངས་སུ་སྣང་བས། བདག་གིས་དཔེ་དེབ་
འདི་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ་ང་རང་གཅིག་པུ་གད་མོ་རྒྱུན་རིང་བག
ད་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་བྱས་ན་དཔེ་དེབ་འདི་རྟ་མགྲིན་རྒྱལ་པོ་ལག
ས་ཀྱིས་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་དམངས་དམག་སྤྱོད་ཐོན་པ་ཚོའི་
ལག་ནས་འཕྲོག་རྩོད་བྱས་ཏེ་ཐོབ་པ་ཞིག་ལོས་ཡིན་སྙམ་པའི་ཚོར་
བ་ཁྱད་མཚར་སྐྱེར་བ་ཞིག་འདུག

རྟ་མགྲིན་རྒྱལ་པོ་ལགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ཁྲོད་བོད་ཡིག་ཆེས་ཉུང་ངུ་ཞི
ག་ཡོད་པ་ལས་གལ་འགངས་ཉ་ཅང་ཆེ་བའི་དཔེ་དཀོན་གཅིག་ཡོ
ད་པ་ནི་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་(སྔར་བླ་བྲང་དུ་ཡོད་དུས་མཚང་མིང་
ལ་བསྟན་པ་སྣ་དམར་ཟེར་)ལ་དོན་གྱི་སྐོར་དེ་ཡིན། འདི་ཉིད་ཤོག་
ལྷེ་ཆེས་ཉུང་ངུ་ལས་མེད་པའི་དེབ་ཆུང་ཞིག་ཡིན་ནའང་ལ་དོན་གྱི་
དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་སྔོན་ཆད་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
སུས་ཀྱང་བཤད་མ་ནུས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ།མཁས་དབང་དམུ་དགེ་
བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་དེའི་སྐོར་ལ་གསལ་བཤད་གལ་
ཆེན་ཞིག་གནང་བ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་བླ་བྲ
ང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་བོད་ཀྱི་སུམ་རྟགས་དང་སྙན་ངག་སོགས་ཐུ

ན་མོང་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་གྱི་སྲོལ་བཙུགས་པ་ནས་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད་དེ་དག་ལ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་དང་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་སྟངས་ཇེ་ཞིབ་ཇེ་དམ་ལ་སོང་བའི་ཁྲིད་རྒྱུན་རང་ཡིན་ཞིང་། ཁྲིད་རྒྱུན་དེ་རིགས་མཁས་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་གི་ངག་ལམ་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ལས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༨ ལོའི་རྗེས་ནས་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཡིག་ལམ་དུ་འགོད་སྲོལ་མེད་པར་གསུངས་ཡོད་པ་བདེན་པའི་གཏམ་དུ་ངེས་ཤིང་། དཔེ་དཀོན་དེབ་ཆུང་འདི་སློང་འདོད་ཀྱི་སེམས་པ་དྲག་ཏུ་འཕྱོས་ཀྱང་ཧམ་པའི་མགོ་བོ་དྲན་ཤེས་ཀྱི་རྗོ་ཡིས་མནན་ཏེ་བཏང་སྐོམས་སུ་བཞག་གང་ལྟར་བདག་གིས་རྟ་མགྲིན་རྒྱལ་བོ་ལགས་ཀྱི་དཔེ་སྒྲོམ་ཙུལ་བའི་མཐོང་ཐོས་ཧྲིལ་གྱིས་དྲིལ་ན། ཁོང་གི་དཔེ་སྒྲོམ་ལ་ང་ཚོའི་མི་ཕལ་མོ་ཆེ་ནང་བཞིན་སེམས་ལ་དད་པ་མེད་ཀྱང་མཆོད་གཤོམ་སྐུས་ལེགས་བསྒྲིགས་པ་དང་། དཔེ་ཀློག་དང་སློབ་སྦྱོང་ལ་དོན་གཉེར་མེད་ཀྱང་དཔེ་ཆ་སྐུས་ལེགས་མང་བོ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཟེལ་ཤུགས་ངོམ་པ་སོགས་ཚུལ་འཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཙང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར། མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་ལྷིང་འཇགས་མེད་པའི་འཚོ་གནས་ལ་རྩུབ་བརྗར་བྱས་ནས་གསོན་ངོགས་སྐེགས་པའི་དཔེ་དེབ་ཆེས་ཉུང་ངུ་ཞིག་ལྷག་པ་འདི་དག་གིས་རང་ཉིད་ལས་སླ་བོའི་འཆི་འདོད་

མེད་པ་དང་། རང་གི་སྐད་ཡིག་ལས་སླ་བོའི་འཆི་རྟུ་འཇུག་འདོད་

མེད་པ། རང་གི་མི་རིགས་འདི་ཉིད་མིག་མདུན་ནས་ཐལ་རྡུལ་དང་

རླུང་འཚུབ་ལ་ཐིམ་དུ་འཇུག་འདོད་མེད་པའི་ཆེས་མཐའ་
མཇུག་དཔའ་བོའི་ཨམ་གཅིག་དེ་ཉིད་མཆོན་ཡོད།།

དེ་རིང་ཟླ་བ་ལྔ་དྲུག་གི་གོང་ནུབ་ཡུ་རོབ་ལ་ལྡོངས་རྒྱུ་སྟབས་བདེ་
ཞིག་བྱུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འདྲ་པར་དེ་ཚོ་མིག་ལམ་དུ་ལན་ཅིག་སླེབ
་སྐབས་ཧ་མགྲིན་རྒྱལ་བོའི་དཔེ་སྒྲོམ་གྱི་འདྲ་པར་དེ་དག་གིས་སྔར་
གྱི་སེམས་ངོའི་བག་ཆགས་ལ་གསོས་བདབ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་༢༠༡༨ ལོའི

་ཟླ་༦ ཚེས་༡༨ ཉིན་སོག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ཨུའུ་ལཱན་བཱ་ཐོར་

(Ulaanbaatar)དུ་རྒྱལ་ཁམས་པ་ཧོར་གཙང་

འཇིགས་མེད་ཀྱིས་མགྱོགས་བྲིས་སུ་བཏབ་བོ།།